

Personer misstänkta för brott

Slutlig statistik för 2015

Sammanfattning

Misstänkta personer

- År 2015 misstänktes 106 000 personer för brott. Det är i stort sett samma nivå jämfört med året dessförinnan (+513 misstänkta personer).
- Antalet misstänkta personer har ökat mest i brottskategorierna stöldbrott (+3 %) och brott mot person (+3 %).
- Den största minskningen kan noteras bland personer misstänkta i brottskategorin bedrägeribrott (−3 %).

Ålder och kön

- År 2015 misstänktes 20 800 kvinnor och 84 500 män för brott. Kvinnorna utgjorde 20 procent av samtliga misstänkta personer. Andelen kvinnor har varierat mellan 19 och 21 procent under de senaste tio åren.
- Antalet misstänkta personer har ökat i samtliga åldersgrupper förutom för misstänkta personer mellan 18 och 20 år, där antalet minskat med 4 procent, jämfört med föregående år.
- Misstänkta ungdomar i åldern 15–20 år är dock fortfarande överrepresenterade i förhållande till sin andel av den straffmyndiga befolkningen. År 2015 utgjorde de 20 procent av samtliga misstänkta personer, jämfört med 8 procent av den straffmyndiga befolkningen.

Brottsdeltaganden

- De misstänkta personerna registrerades för att ha deltagit i 345 000 brott (så kallade brottsdeltaganden) 2015. Det ger i genomsnitt 3,3 brottsdeltaganden per misstänkt person under året.
- Antalet brottsdeltaganden ökade totalt sett med 7 procent mellan 2014 och 2015. Ökningar kan ses i nästan samtliga brottskategorier. Mest ökade antalet för bedrägeribrott (+36 %). Variationer i antalet brottsdeltaganden i bedrägeribrott är inte ovanliga och beror på att enstaka bedrägeribrottsärenden kan omfatta en stor mängd brott.
- Stöldbrott utgjorde den vanligaste brottskategorin (25 %) sett till kvinnornas samtliga brottsdeltaganden under 2015, medan den vanligaste brottskategorin för män var narkotikabrott (20 %).
- Narkotikabrott är den vanligaste brottstypen för misstänkta i åldersgruppen 15–20 år. Av samtliga brottsdeltaganden i gruppen utgjorde narkotikabrott drygt en fjärdedel (28 %).

Definitioner

- *Misstänkt person:* En person som av polis, tull eller åklagare har misstänkts för brott, med som lägst misstankegraden *skäligen misstänkt*, och där beslut fattats under redovisningsåret som innebär att misstanken kvarstår efter avslutad brottsutredning.
- *Brottsdeltagande:* En misstänkt persons registrerade deltagande i ett visst brott.

För en utförligare beskrivning av statistiken, se avsnittet *Statistikens innehåll och uppbyggnad*.

Inledning

Statistiken över misstänkta personer redovisar de personer som av polis, tull eller åklagare registrerats som misstänkta för brott (med som lägst misstankegraden skäligen misstänkt). För att en misstänkt person ska ingå i statistiken ett visst kalenderår, krävs att det under året har fattats ett beslut som innebär att personen anses kvarstå som misstänkt efter avslutad utredning. Personer under 15 år redovisas inte i statistiken.

En och samma person kan vara misstänkt för flera brott under ett kalenderår. I statistiken redovisas dock varje misstänkt person endast en gång per brottstyp (så kallad *netto-redovisning*), oavsett om personen registrerats som misstänkt för samma brottstyp flera gånger under året. Statistiken över misstänkta personer redovisar således antalet unika individer som varit skäligen misstänkta för brott under ett kalenderår, och kan till exempel användas för att belysa nivån och utvecklingen för antalet misstänkta personer per brottstyp, eller ålders- och könsstrukturen för personer som är misstänkta för brott.

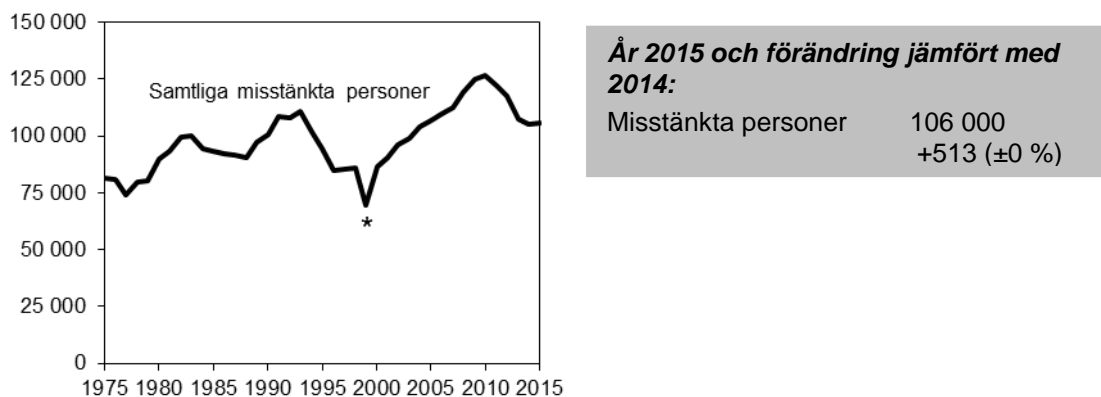
Ett *brottsdeltagande* avser en viss misstänkt persons registrerade deltagande i ett visst brott. Antalet brottsdeltaganden beräknas som antalet misstänkta personer gånger antalet brott som de deltagit i. Om två (2) personer tillsammans deltagit i tre (3) brott blir det sex (6) brottsdeltaganden. Statistiken över antalet brottsdeltaganden är en *brutto-redovisning* och används främst för att studera hur olika brottstyper fördelar sig, t.ex. bland samtliga misstänkta personer, inom en viss åldersgrupp eller mellan könen.

När du tolkar statistiken, *tänk på följande*:

- Statistiken redovisar de gärningspersoner som kunnat identifieras och bedömts vara skäligen misstänkta för brott av rättsväsendet under ett år, och inte det faktiska totala antalet gärningspersoner i samhället.
- Upptäcktsrisken varierar beroende på brottstyp. Brottskategorierna *brott mot person*, *trafikbrott* och *narkotikabrott* är till exempel kategorier där det förekommer en misstänkt person i högre grad än vid andra brott.
- Upptäcktsrisken, liksom polisens och åklagarnas prioriteringar och arbetssätt, kan variera mellan olika grupper av gärningspersoner, till exempel ungdomar och vuxna, och kan ha förändrats under den analyserade perioden.
- För att utifrån statistiken över misstänkta personer generellt kunna dra några slutsatser om personer som begår brott, krävs bland annat analyser av hur upptäcktsrisker och polisens prioriteringar och arbetssätt har utvecklats.
- Statistiken över misstänkta personer utgör enbart ett urval av de personer som bedömts vara skäligen misstänkta under ett år. Urvalet omfattar personer där beslut fattats, som innebär att misstanken anses kvarstå efter avslutad utredning. Det kan exempelvis avse beslut om att väcka åtal eller andra lagföringsbeslut. Men även i de fall då utredningen avslutas på grund av att brottet är preskriberat, eller att den misstänkte har lämnat landet och inte förväntas återvända, anses misstanken kvarstå.
- Statistiken över misstänkta personer går därmed inte att jämföra med *brott med misstänkt person* i statistiken över handlagda brott, som redovisar samtliga beslutade brott där det finns minst en skäligen misstänkt person kopplad till brottet.

Utvecklingen av antalet misstänkta för brott

År 2015 misstänktes 106 000¹ personer för brott, vilket är i stort sett samma nivå som året dessförinnan (+513 misstänkta personer). Antalet misstänkta personer har i ett längre perspektiv, liksom antalet anmälda brott, ökat över tid. Från 1975 till 1993 ökade antalet successivt. Därefter sjönk antalet under flera år, för att under 2000 åter vända uppåt igen. Den uppåtgående trenden pågick fram till 2010, då den högsta nivån för antalet misstänkta personer under perioden noterades. Antalet har därefter minskat fram till och med 2014, innan nedgången avstannade 2015. Antalet misstänkta personer 2015 är 4 procent lägre jämfört med tio år sedan, år 2006.

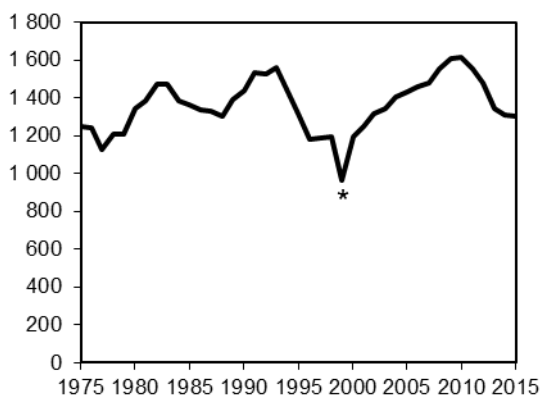

Figur 1. Misstänkta personer, 1975–2015.

* Antalet misstänkta personer år 1999 påverkas av bortfall i det material som låg till grund för statistiken, se avsnittet Jämförelser över tid.

Den generella ökningen av antalet misstänkta personer sedan 1975 kvarstår också när hänsyn tas till befolkningsökningen, men den är inte lika tydlig (se figur 2). Jämfört med för tio år sedan har antalet misstänkta personer per 100 000 invånare minskat med 11 procent. Antalet misstänkta personer per 100 000 invånare var 2015 i princip oförändrat mot föregående år.

¹ Talen i texten redovisas avrundade efter principen om tre informationsgivande siffror. Detta kan exemplifieras med följande fall: 105 570 misstänkta personer avrundas till 106 000, och 11 564 avrundas till 11 600, medan 373 förblir 373.

År 2015 och förändring jämfört med 2014:

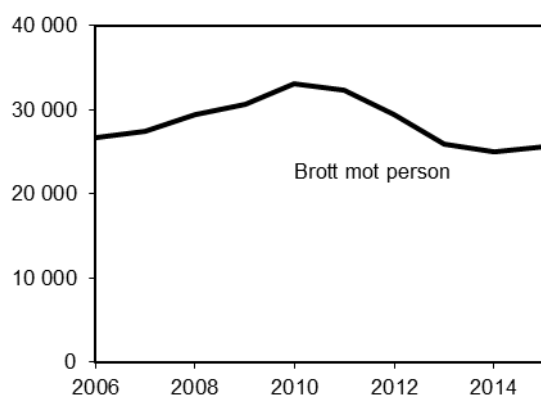
Misstänkta personer per 100 000 inv.	1 300
	-5 (±0 %)

Figur 2. Antalet misstänkta personer per 100 000 invånare 1975–2015.

*Antalet misstänkta personer år 1999 påverkas av bortfall i det material som låg till grund för statistiken, se avsnittet Jämförelser över tid.

Utvecklingen av antalet misstänkta för brott mot person

År 2015 registrerades 25 700 personer som misstänkta för *brott mot person* (3–7 kap. brottsbalken), som omfattar bland annat mord, misshandel, olaga hot och våldtäkt. Antalet misstänkta för brott mot person ökade med 704 personer (+3 %) jämfört med 2014. Jämfört med 2006 har antalet misstänkta för dessa brott minskat med 972 personer (-4 %).

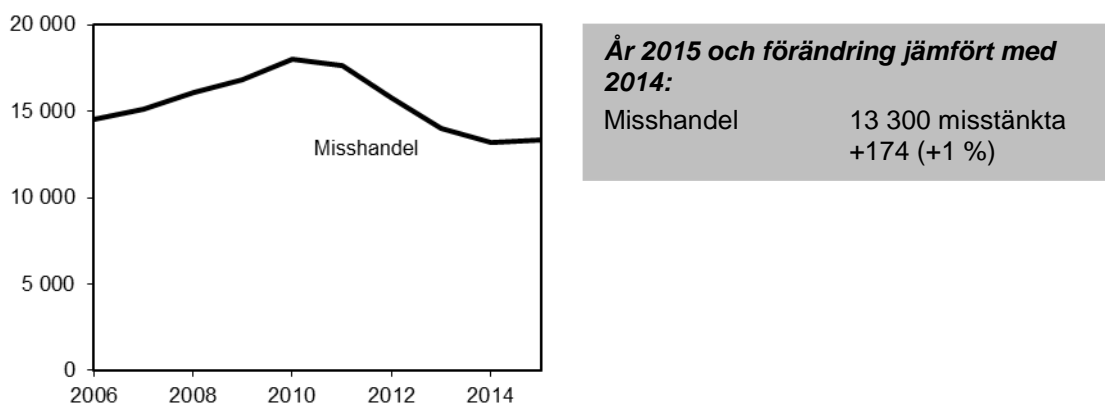
År 2015 och förändring jämfört med 2014:

Brott mot person	25 700 misstänkta
	+704 (+3 %)

Figur 3. Personer misstänkta för brott mot person 2006–2015.

Misshandel

Bland de misstänkta för brott mot person utgör *misshandel* den största brottskategorin. År 2015 registrerades 13 300 personer som misstänkta för misshandelsbrott. Jämfört med 2014 ökade antalet misstänkta med 174 personer (+1 %). Jämfört med 2006 har antalet misstänkta minskat med 1 200 personer (-8 %).

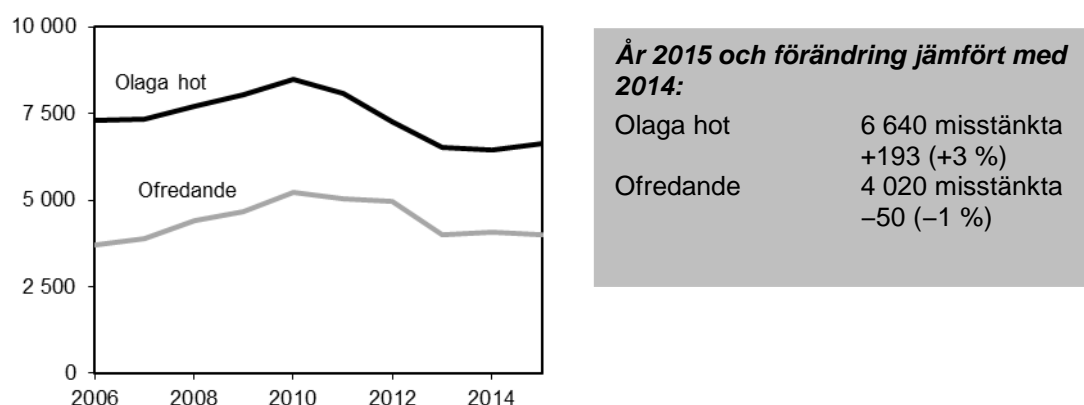

Figur 4. Personer misstänkta för misshandel 2006–2015.

Olaga hot och ofredande

År 2015 misstänktes 6 640 personer för *olaga hot*. Jämfört med 2014 ökade antalet misstänkta med 193 personer, eller 3 procent. Tidigare hade antalet misstänkta för olaga hot minskat från 2010 till 2014. För *ofredande* misstänktes 4 020 personer, vilket är en minskning med 50 personer, eller 1 procent, från 2014. Antalet har minskat från en högsta nivå 2010.

Jämfört med 2006 har antalet misstänkta för olaga hot minskat med 9 procent, medan antalet misstänkta för ofredande har ökat med 8 procent.

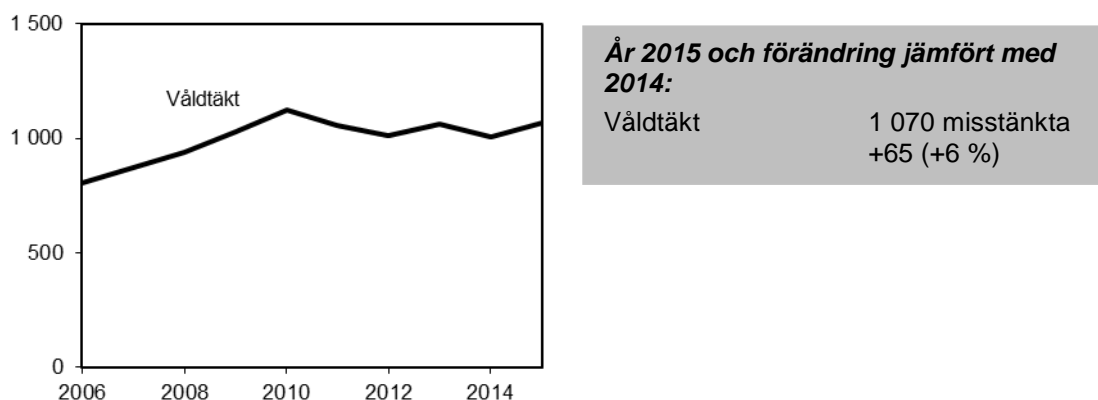

Figur 5. Personer misstänkta för olaga hot och ofredande 2006–2015.

Våldtäkt

Antalet misstänkta för *våldtäkt* var 1 070 personer 2015. Det är en ökning med 65 personer, eller 6 procent, jämfört med 2014.

Mellan åren 2006 och 2010 hade antalet ökat från 807 personer till en högsta nivå på 1 130 personer, för att därefter variera från år till år. Ökningen i början av perioden kan till viss del förklaras av att en ny sexualbrottslagstiftning trädde i kraft den 1 april 2005. Den innebär bland annat att vissa gärningar, som tidigare rubricerades som sexuellt utnyttjande, nu rubriceras som våldtäkt. Effekten av lagändringen slog även igenom i statistiken över anmälda brott, där antalet anmälda våldtäkter ökade samtidigt som antalet anmälda brott avseende sexuellt tvång och utnyttjande minskade åren närmast efter lagändringen.

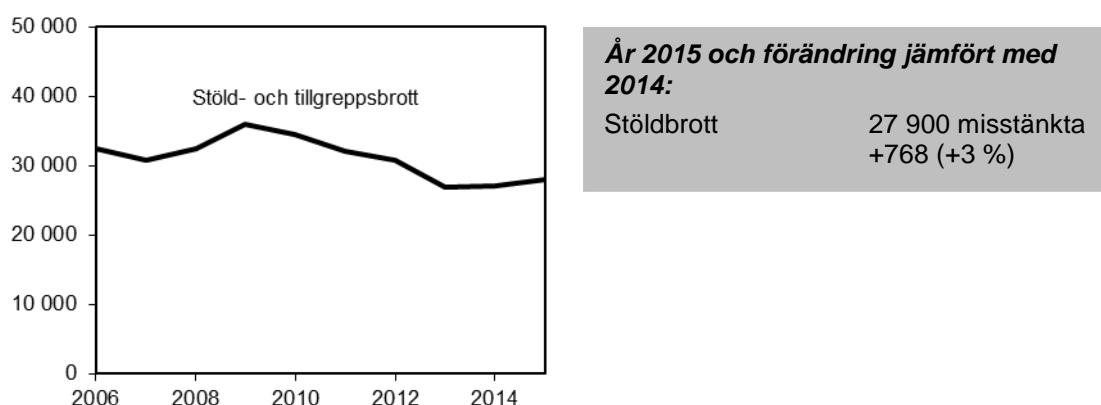

Figur 6. Personer misstänkta för våldtäkt 2006–2015.

Utvecklingen av antalet misstänkta för stöld- och tillgreppsbrott

Antalet misstänkta för stöld- och tillgreppsbrott var 27 900 personer 2015, vilket är en ökning med 768 personer, eller 3 procent, jämfört med 2014.

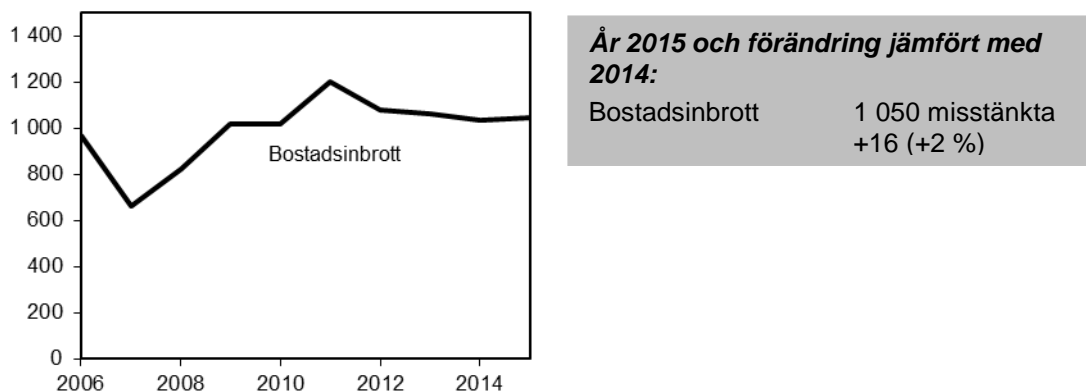
Antalet misstänkta för stöld- och tillgreppsbrott ökade fram till 2009, för att därefter minska fram till 2013, men ökade sedan åter 2014 och 2015. Nedgången under 2007 kan härledas till omläggningar i åklagarnas ärendehanteringssystem (se avsnittet *Jämförelser över tid*). Från 2006 till 2015 har antalet misstänkta för stöld- och tillgreppsbrott minskat med 14 procent.

Figur 7. Personer misstänkta för stöld- och tillgreppsbrott 2006–2015.

Bostadsinbrott

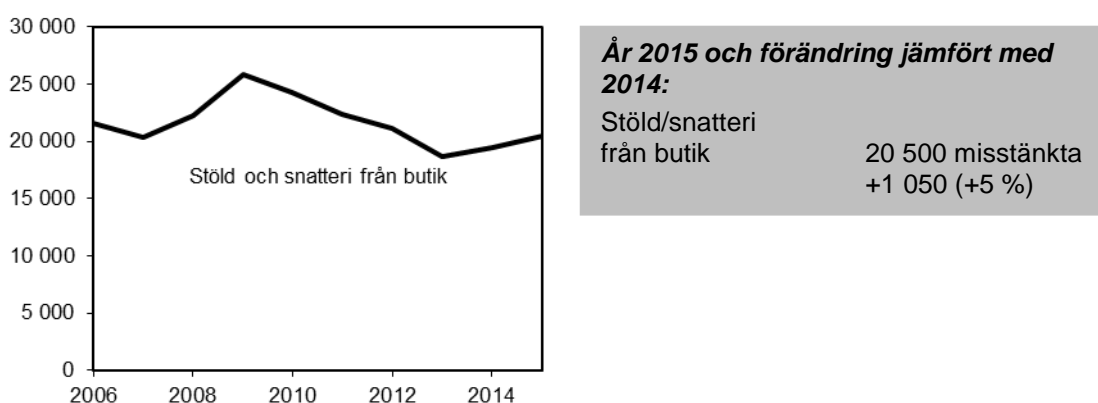
Antalet misstänkta för bostadsinbrott uppgick till 1 050 personer 2015. Det är en ökning med 16 misstänkta personer, eller 2 procent, jämfört med 2014. Under den senaste tioårsperioden har antalet misstänkta för bostadsinbrott ökat med 8 procent. Den tillfälliga minskningen under 2007 beror till stor del på den ovan nämnda systemomläggningen hos åklagarna samma år (se avsnittet *Jämförelser över tid*).

Figur 8. Personer misstänkta för bostadsinbrott 2006–2015.

Butiksstöld

År 2015 misstänktes 20 500 personer för *stöld och snatteri* i butik, vilket är 1 050 personer (+5 %) fler än 2014. Antalet misstänkta har varierat från år till år, och har under den senaste tioårsperioden som mest uppgått till 25 900 misstänkta personer år 2009. Även för denna brottstyp beror den tillfälliga nedgången under 2007 till stor del på omläggningen av åklagarnas ärendehanteringssystem samma år (se avsnittet *Jämförelser över tid*).

Figur 9. Personer misstänkta för stöld och snatteri från butik 2006–2015.

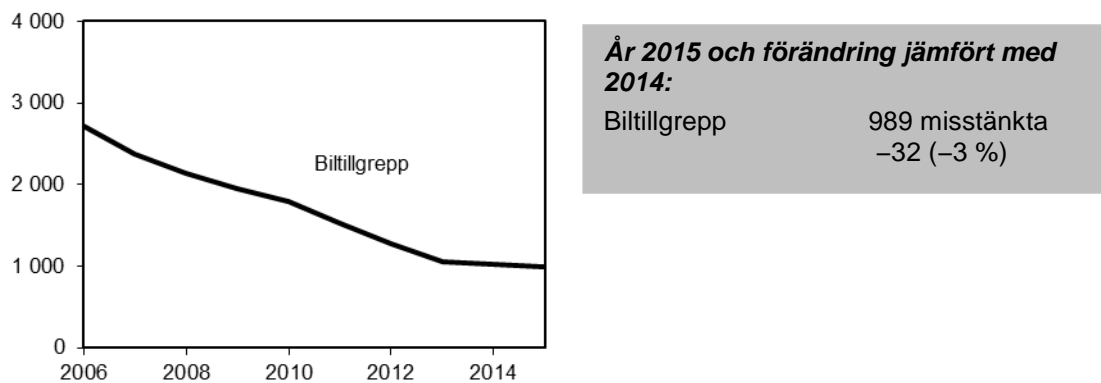
Bilbrott

Antalet misstänkta för *biltillgrepp* var 989 personer 2015, vilket är 32 personer färre än 2014, en minskning med 3 procent. Sedan 2006 har antalet minskat med 64 procent.

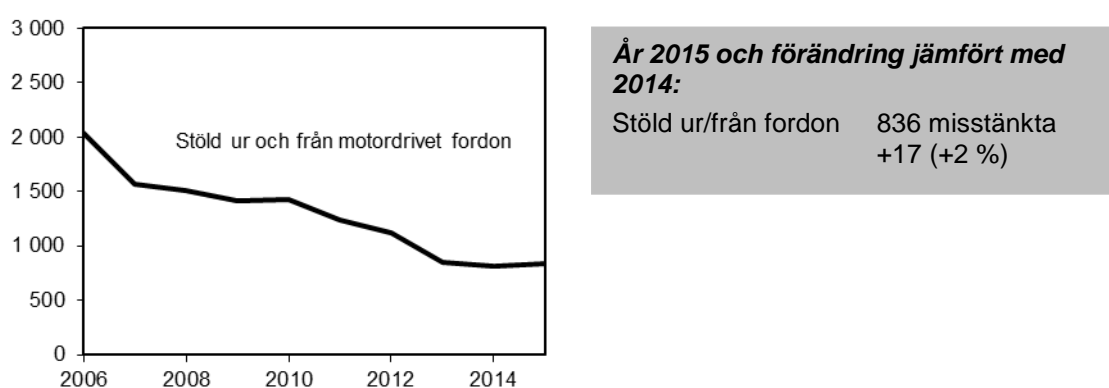
Antalet misstänkta för *stöld ur och från motordrivet fordon* ökade med 17 personer (+2 %) jämfört med 2014. Dessförinnan hade antalet misstänkta kontinuerligt minskat från 2006 till 2014. Under den senaste tioårsperioden har antalet minskat med 59 procent.

Den generella nedåtgående trenden för antalet misstänkta för bilbrott motsvaras av en nedgång i såväl antalet anmälda biltillgrepp som antalet anmälda fall av stöld ur och från motordrivet fordon.

Figur 10. Personer misstänkta för biltillgrepp 2006–2015.

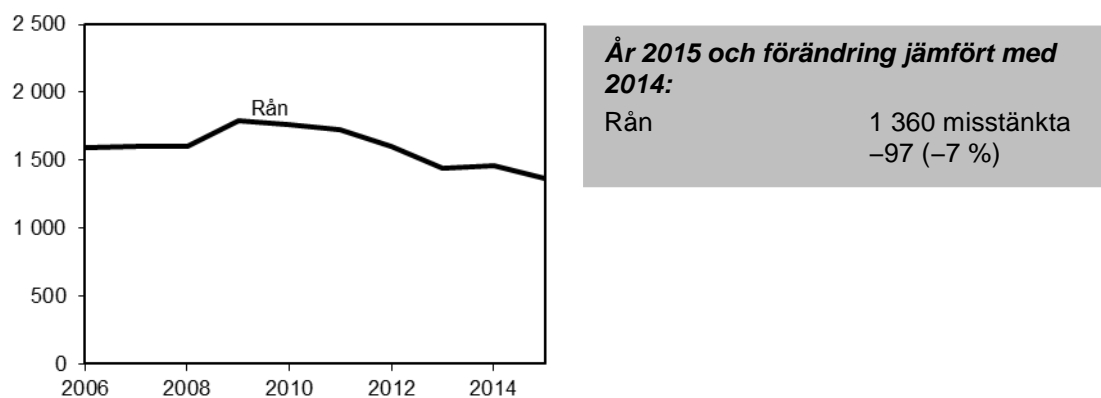

Figur 11. Personer misstänkta för stöld ur och från motordrivet fordon 2006–2015.

Rån

År 2015 misstänktes totalt 1 360 personer för *rån*, vilket är en minskning med 97 personer (-7 %) jämfört med året innan. Under de senaste tio åren har antalet misstänkta för rån minskat med 14 procent.

Majoriteten av de som misstänkts för rån, är misstänkta för *rån mot privatperson*. Antalet personer som misstänktes för rån mot privatperson (funktionsnedsatt) var 12 personer och antalet som misstänktes för rån mot privatperson (ej funktionsnedsatt) var 785 personer 2015.

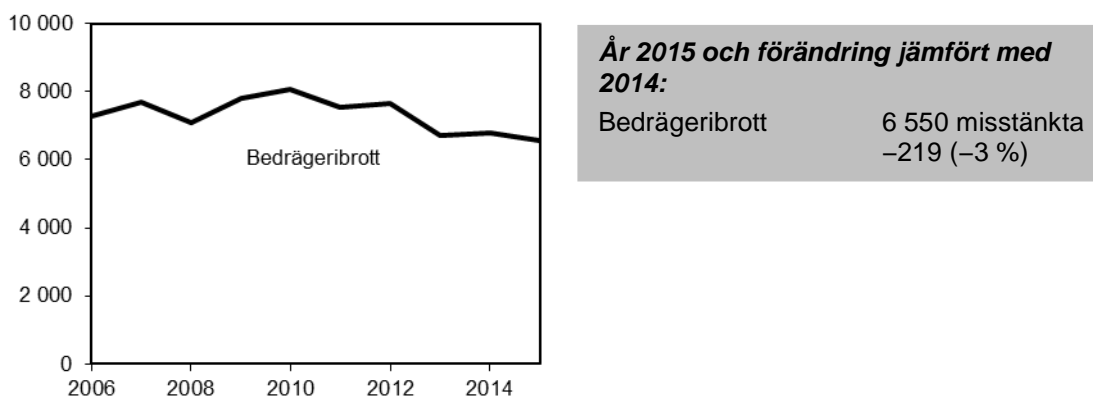

Figur 12. Personer misstänkta för rån 2006–2015.

Utvecklingen av antalet misstänkta för vissa övriga brott

Bedrägeribrott

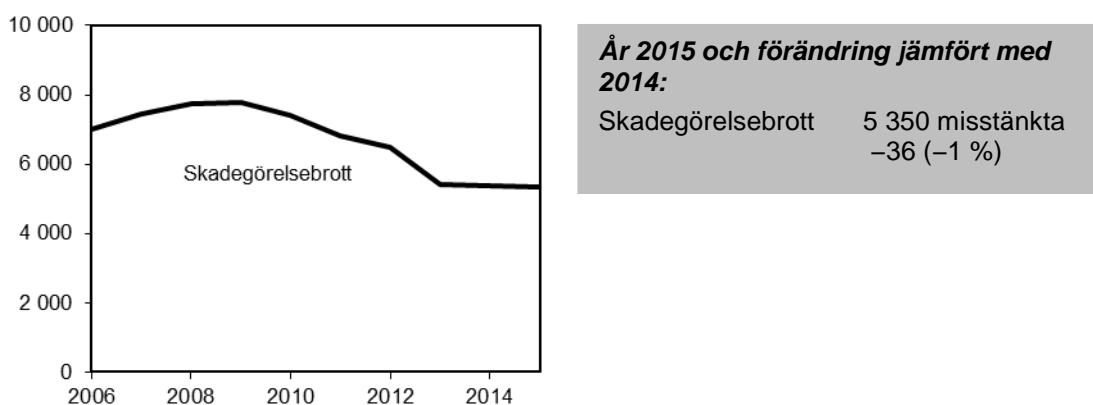
År 2015 registrerades 6 550 personer som misstänkta för olika slags *bedrägeribrott* (9 kap. brottsbalken), vilket är en minskning med 219 personer, eller 3 procent, jämfört med 2014. Jämfört med 2006 har antalet minskat med 10 procent.

Figur 13. Personer misstänkta för bedrägeri 2006–2015.

Skadegörelsebrott

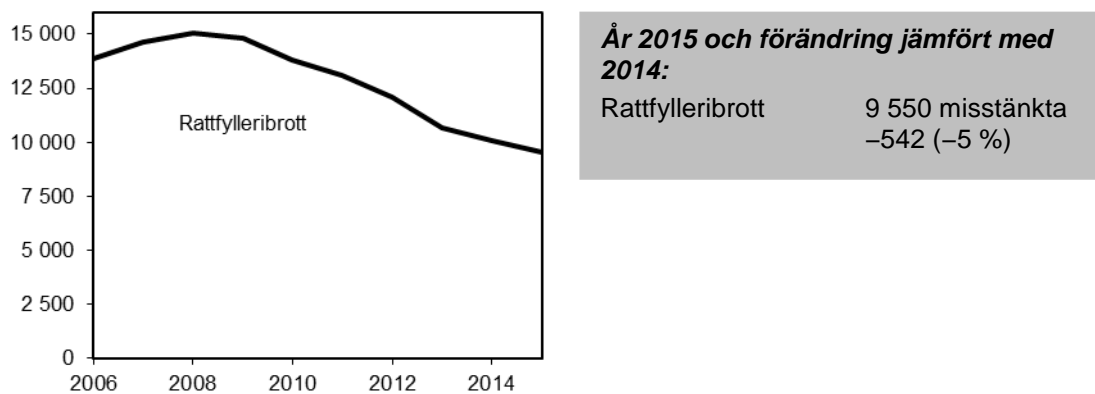
År 2015 misstänktes 5 350 personer för *skadegörelsebrott* (12 kap. brottsbalken), vilket är en minskning med 36 personer, eller 1 procent, jämfört med året dessförinnan. Antalet personer misstänkta för skadegörelse ökade fram till 2009, men har därefter sjunkit för varje år fram till 2012. De senaste tre åren har dock antalet legat på en relativt konstant nivå. Antalet misstänkta personer 2015 var 24 procent lägre än 2006.

Figur 14. Personer misstänkta för skadegörelse 2006–2015.

Rattfylleribrott

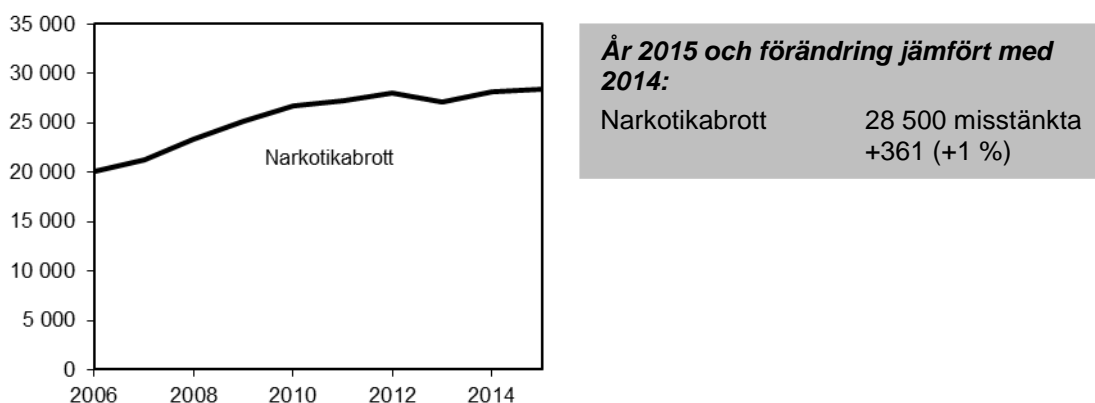
Utvecklingen av antalet misstänkta för *rattfylleribrott* speglar till stor del polisens insatser på området. Antalet misstänkta för rattfylleri var 9 550 personer 2015, vilket var en minskning med 542 personer, eller 5 procent, jämfört med året dessförinnan. Jämfört med 2006 har antalet misstänkta för denna brottstyp minskat med 4 340 personer, eller 31 procent.

Figur 15. Personer misstänkta för rattfylleri 2006–2015.

Narkotikabrott

I likhet med *trafikbrotten* påverkas antalet misstänkta för *narkotikabrott* påtagligt av graden av insatser från polisen, tullen och andra rättsvårdande myndigheter. Under 2000-talet har polisens insatser på området intensifierats, vilket har gett utslag för såväl antalet anmälda och uppklarade brott som för antalet misstänkta personer. År 2015 registrerades 28 500 personer som misstänkta för narkotikabrott, vilket jämfört med 2014 innebär en ökning med 361 personer, eller 1 procent. Jämfört med 2006 har antalet misstänkta för narkotikabrott ökat med 42 procent.

Figur 16. Personer misstänkta för narkotikabrott 2006–2015.

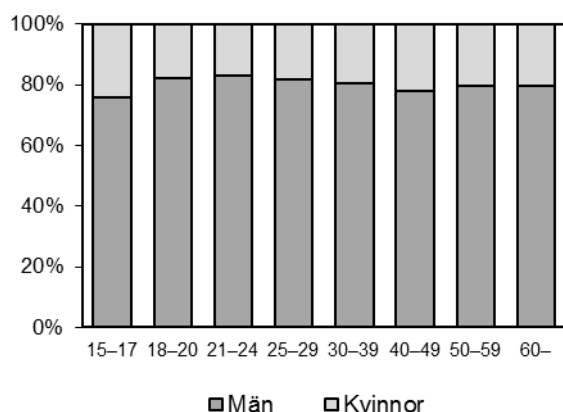
Misstänkta personer efter kön

År 2015 misstänktes 84 500 män och 20 800 kvinnor för brott. Jämfört med året dessförinnan ökade antalet misstänkta kvinnor med 2 procent. Antalet misstänkta män låg i princip på samma nivå som föregående år.

Kön	Misstänkta personer	Förändring jämfört med 2014	
		Antal	Procent
Män	84 500	+101	±0
Kvinnor	20 800	+396	+2

Tabell 1. Personer misstänkta för brott 2015, uppdelat på kön, samt förändring jämfört med 2014.

Sammantaget utgjorde män 80 procent av samtliga misstänkta personer 2015, medan kvinnor stod för 20 procent. Fördelningen misstänkta män och kvinnor är i stort sett oförändrad jämfört med året dessförinnan. Andelen kvinnor var störst i åldersgruppen 15–17 år, där de utgjorde 24 procent. I övriga åldersgrupper varierade andelen kvinnor mellan 17 och 22 procent.

Figur 17. Andel misstänkta kvinnor respektive män efter ålder 2015.

Ökningen av antalet misstänkta kvinnor jämfört med 2014 är störst i åldersgrupperna 15–17 år, 21–24 år, 25–29 år och 30–39 år, med en ökning på 3 till 7 procent. Antalet misstänkta kvinnor har minskat i åldersgrupperna 18–20 år och 50–59 år, med 6 respektive 3 procent. Antalet misstänkta män har ökat mest i åldersgrupperna 15–17 år, 25–29 år, och 50–59 år, med mellan 2 till 4 procent. I åldersgrupperna 18–20 år, och 40–49 år minskade antalet misstänkta män med 4 respektive 2 procent, jämfört året dessförinnan.

Utvecklingen av antalet misstänkta män och kvinnor har i stort följt utvecklingen av misstänkta personer totalt. Antalet misstänkta män och kvinnor är något färre 2015 än tio år tidigare. Utvecklingen har relativt sett varit ungefär lika stor för både män och kvinnor, vilket har lett till att andelen misstänkta kvinnor under de senaste tio åren varit relativt konstant, omkring 19–21 procent.

Fördelningen av män respektive kvinnor per brottskategori

Jämfört med 2014 ökade antalet kvinnor som misstänkts för brott i samtliga brottskategorier, förutom trafikbrott där antalet är oförändrat. Mest ökade antalet misstänkta kvinnor för brott mot person och narkotikabrott, båda med 6 procent.

Antalet misstänkta män ökade mest för stöldbrott (+3 %), men också för brott mot person, trafikbrott och narkotikabrott, samtliga med en ökning på 1 till 2 procent. Antalet män som misstänkts för bedrägeri- och skadegörelsebrott minskade med 4 respektive 1 procent.

Brottstyp	Misstänkta män			Misstänkta kvinnor		
	Totalt	Förändring jämfört med 2014		Totalt	Förändring jämfört med 2014	
		Antal	Procent		Antal	Procent
Brott mot person	21 000	+409	+2	4 630	+279	+6
Stöldbrott	19 800	+657	+3	8 080	+110	+1
Skadegörelse	4 710	-55	-1	637	+21	+3
Bedrägeri	5 300	-224	-4	1 250	+8	+1
Trafikbrott	22 500	+192	+1	2 810	-6	±0
Narkotikabrott	24 700	+169	+1	3 800	+199	+6

Tabell 2. Personer misstänkta för brott 2015, uppdelat på kön och brottstyp, samt förändring jämfört med 2014.

Misstänkta personer efter ålder

Av samtliga misstänkta personer var 16 procent unga män mellan 15 och 20 år och 65 procent män i åldern 21 år eller äldre. Unga kvinnor mellan 15 och 20 år stod för 4 procent, och kvinnor i åldern 21 år eller äldre stod för 16 procent. Sett enbart till ålder utgjorde personer i åldern 21 år eller äldre 80 procent av samtliga misstänkta personer, och de mellan 15 och 20 år utgjorde 20 procent.

Ålder	Andel misstänkta personer, procent		
	Kvinnor	Män	Totalt
15–20 år	4	16	20
21– år	16	65	80
Totalt	20	80	100

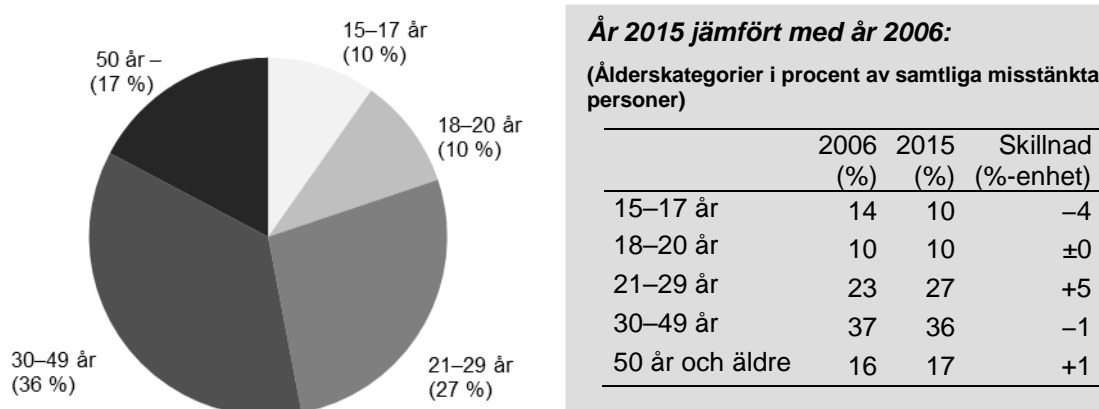
Tabell 3. Andel misstänkta män och kvinnor för samtliga brott, efter ålder samt totalt 2015.

Jämfört med 2014 ökade antalet misstänkta personer i åldersgrupperna 15–17 år och 21–29 år med 4 respektive 1 procent. Antalet misstänkta personer i åldersgruppen 18–20 år minskade med 4 procent. Antalet misstänkta i övriga åldersgrupper är oförändrat jämfört med året dessförinnan.

Åldersgrupp	Misstänkta personer ²	Förändring jämfört 2014	
		Antal	Procent
Samtliga	105 000	+389	±0
15–17 år	10 200	+387	+4
18–20 år	10 600	-465	-4
21–29 år	28 500	+324	+1
30–49 år	37 500	+62	±0
50 år och äldre	18 100	+81	±0

Tabell 4. Personer misstänkta för brott 2015 per åldersgrupp samt förändring jämfört med 2014.

Under den senaste tioårsperioden har vissa mindre förändringar skett i fördelningen av de misstänkta personerna efter ålder. I gruppen 15–17 år har andelen misstänkta minskat med 4 procentenheter, medan den i åldern 21–29 år har ökat med 5 procentenheter. Det har även skett en förskjutning mellan de misstänkta i åldern 30–49 år och dem som var 50 år och äldre. I åldersgruppen 30–49 år minskade andelen med 1 procentenhet, medan den ökade med 1 procentenhet i gruppen 50 år och äldre. Åldersgruppen 18–20 år utgjorde dock ungefär samma andel av samtliga misstänkta personer 2006 som 2015.

Figur 18. Andel misstänkta personer 2015 efter ålder (av 105 000³ misstänkta personer).

I mars 2012 genomfördes en förändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser gällande unga lagöverträdare (LUL) som gav polisen en ökad behörighet att leda förundersökning gällande personer mellan 15 och 17 år. Förändringen har lett till att fler ärenden gällande personer mellan 15 och 17 år handläggs av polis istället för av åklagare. Möjligheten att redovisa statistik avseende misstänkta personer handlagda av polisen är dock begränsad. Detta har påverkat statistiken och medfört en något lägre nivå i redovisningen av misstänkta i åldersgruppen 15–17 år från och med 2012. Brå bedömer att antalet misstänkta personer mellan 15 och 17 år borde vara cirka 20 procent fler jämfört med det redovisade antalet. Detta skulle betyda att andelen misstänkta mellan 15 och 17 år gått ner med 3 procentenheter istället för 4 procentenheter, från 2006 till 2015, som presenteras i tabellen ovan. För mer information, se avsnittet *Tekniska och juridiska förändringar*.

² Åldersfördelningen redovisas för de misstänkta personer för vilka det finns uppgift om ålder. År 2015 var det 99,3 procent av samtliga misstänkta personer.

³ Exklusive misstänkta personer för vilka det saknas information om ålder (748 personer).

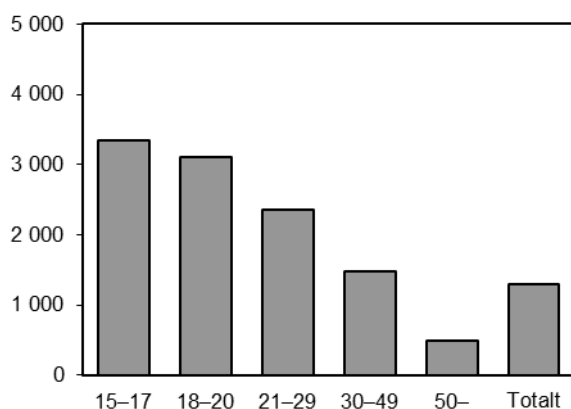
Antalet misstänkta, efter ålder och kön i förhållande till befolkningsstorleken

För att kunna beskriva hur vanligt det är, relativt sett, att en person i en viss åldersgrupp eller av ett visst kön blir misstänkt för brott, är det nödvändigt att ställa antalet misstänkta personer i förhållande till befolkningmängden. För att möjliggöra sådana jämförelser, beräknas antalet misstänkta per 100 000 av medelfolkmängden för respektive köns- och ålderskategori.

Generellt sett gäller att antalet misstänkta per 100 000 av medelfolkmängden minskar ju högre upp i åldersgrupperna man kommer. Som exempel kan nämnas de två åldersgrupperna ungdomar 15–20 år respektive personer 50 år eller äldre. Ungdomar i åldern 15–20 år stod för 20 procent av samtliga misstänkta personer 2015, men utgjorde endast 8 procent av den straffmyndiga befolkningen. Samtidigt stod åldersgruppen 50 år och äldre för 17 procent av de misstänkta personerna och 46 procent av den straffmyndiga befolkningen.

År 2015 var antalet misstänkta per 100 000 av medelfolkmängden

- 3 350 personer i åldersgruppen 15–17 år
- 3 100 personer i åldersgruppen 18–20 år
- 2 350 personer i åldersgruppen 21–29 år
- 1 480 personer i åldersgruppen 30–49 år
- 488 personer i åldersgruppen 50 år och äldre.

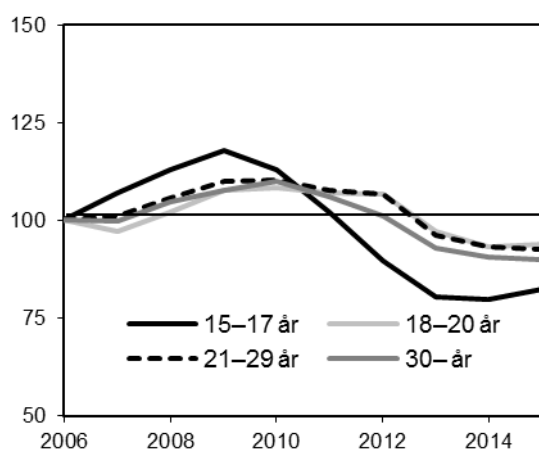

Figur 19. Antalet misstänkta personer per 100 000 invånare efter ålder 2015.

För att på ett enkelt sätt kunna jämföra utvecklingen av antalet misstänkta personer per 100 000 invånare för olika åldersgrupper, har ett index beräknats för respektive åldersgrupp. Indexet illustrerar hur stor procentuell förändring som skett över tid jämfört med ett basår (figur 20). För samtliga grupper utgör år 2006 basår, vilket innebär att alla grupper har indexvärdet 100 detta år. Om utvecklingen för grupperna åren därefter visar på indexvärden under 100 innebär det en minskning i gruppen, medan indexvärden över 100 visar en ökning. Till exempel hade gruppen 15–17 år indexvärdet 113 år 2010. Det innebär att det 2010 fanns 13 procent fler misstänkta per 100 000 personer i den gruppen jämfört med 2006.

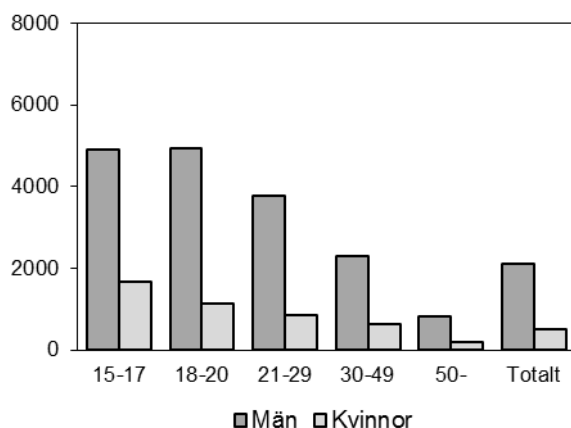
Av indexet framgår att antalet misstänkta per 100 000 invånare i åldersgruppen 15–17 år ökade fram till 2009. Därefter har antalet i åldersgruppen minskat fram till och med 2014, för att 2015 öka något. Antalet misstänkta i åldern 15–17 år per 100 000 invånare låg 2015 på en nivå som är 17 procent lägre än 2006. Det bör dock noteras att antalet misstänkta mellan 15 och 17 år per 100 000 invånare från och med

2012 delvis är lägre på grund av en förändrad ansvarsfördelning genom en ändring i LUL och begränsade redovisningsmöjligheter, som nämnts ovan under *Misstänkta personer efter ålder*. Index för antalet misstänkta personer mellan 15 och 17 år per 100 000 invånare bedöms utan redovisningsbegränsningar vara i ungefär samma nivå som övriga åldersgrupper 2015. För mer information, se avsnittet *Tekniska och juridiska förändringar*. Antalet misstänkta per 100 000 invånare i åldersgruppen 18–20 år har hållit sig på en mer konstant nivå under perioden, och ligger 2015 på en nivå som är 6 procent lägre än 2006. Åldersgrupperna 18–20 år respektive 15–17 år är de grupper där antalet misstänkta personer per 100 000 invånare ökat från 2014 till 2015. Antalet misstänkta i åldersgrupperna 21–29 år respektive 30 år och äldre ökade relativt konstant fram till 2010, för att därefter minska.

Figur 20. Index över antalet misstänkta för brott efter ålder per 100 000 av medelfolkmängden i respektive åldersgrupp 2006–2015 (2006 = 100).

År 2015 var 2 100 män och 510 kvinnor per 100 000 av den straffmyndiga befolkningen misstänkta för brott. För kvinnor var antalet högst i åldersgruppen 15–17 år, med 1 680 misstänkta per 100 000 invånare, medan det för män var högst i åldersgruppen 18–20 år, med 4 930 misstänkta per 100 000 invånare. I de högre åldrarna var antalet misstänkta betydligt lägre. För personer 50 år och äldre fanns det 810 misstänkta män och 191 misstänkta kvinnor per 100 000 invånare.

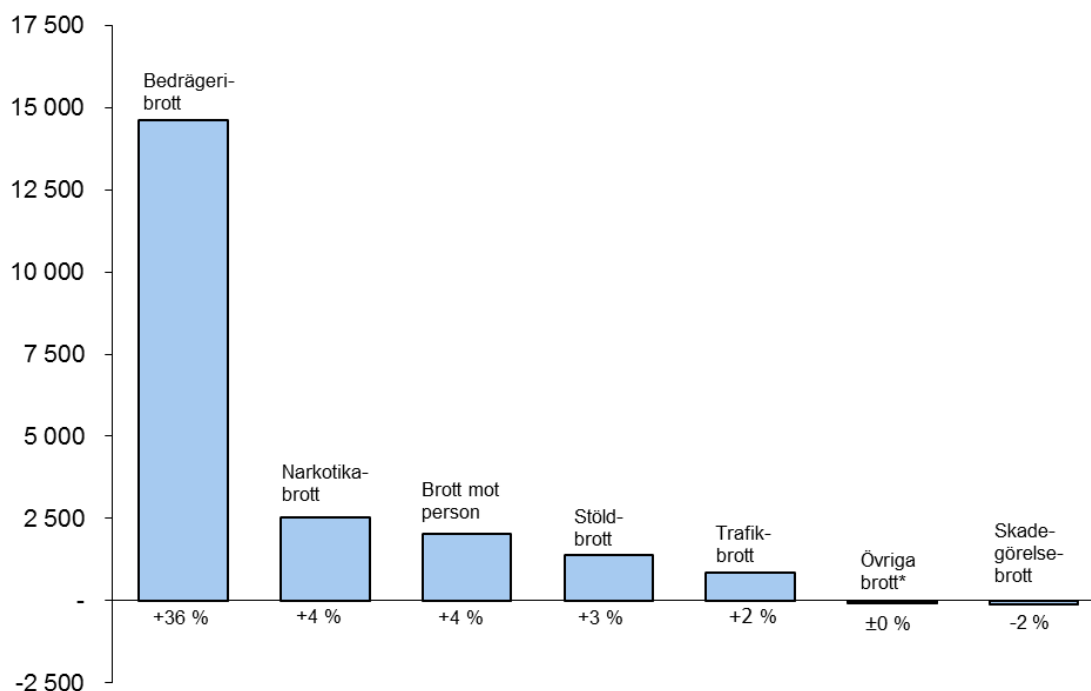

Figur 21. Antal misstänkta personer per 100 000 av medelfolkmängden, efter ålder och kön 2015.

Utvecklingen av antalet brottsdeltaganden

År 2015 registrerades totalt 345 000 brottsdeltaganden för de misstänkta personerna, vilket är en ökning med 7 procent jämfört med 2014. Ökningen är inte jämnt fördelad över olika brottskategorier. Ökningen var klart störst för kategorin bedrägeribrott.⁴ Även antalet brottsdeltaganden för narkotikabrott, brott mot person, stöld- och tillgreppsbrott samt trafikbrott har ökat jämfört med 2014. En svag minskning kan ses för brottsdeltagande i skadegörelsebrott. Antalet brottsdeltaganden i övriga brott år 2015 är oförändrat jämfört med 2014.

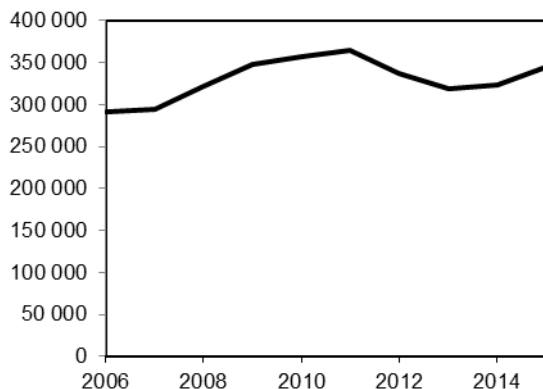

Figur 22. Förändringar av antalet brottsdeltaganden i olika brottskategorier bland misstänkta för brott mellan 2014 och 2015. (Procentuell förändring inom respektive brottskategori redovisas under staplarna.)

* Kategorin *övriga brott* utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna. Det är bland annat bidragsbrott, smuglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av besöksförbud.

Även sett i ett längre tidsperspektiv har antalet brottsdeltaganden, i likhet med antalet misstänkta personer, ökat. Antalet brottsdeltaganden har från 2006 ökat kontinuerligt fram till 2011, sedan minskat 2012 och 2013, för att de senaste två åren öka igen. Sett till hela perioden 2006–2015 har antalet brottsdeltaganden ökat med 19 procent.

⁴ Ökningen motsvaras dock inte av en ökning av antalet personer som misstänkts för bedrägeribrott. Detta betyder att antalet brottsdeltaganden per misstänkt person ökat inom den här brottskategorin jämfört med året dessförinnan.

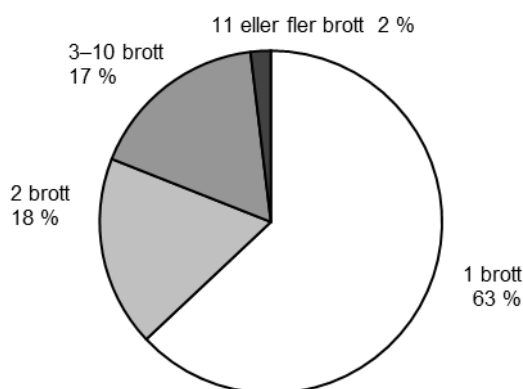
Figur 23. Brottsdeltaganden under perioden 2006–2015.

Nedan följer en närmare presentation av hur antalet brottsdeltaganden fördelar sig över misstänkta personer och olika brottskategorier.

Antal brottsdeltaganden per misstänkt person

Antalet brottsdeltaganden är inte jämnt fördelat mellan alla misstänkta personer. Samtidigt som en majoritet av de misstänkta personerna enbart var misstänkta för ett brott år 2015, registrerades det i genomsnitt 3,3 brottsdeltaganden per person under året. Förhållandet förklaras av att en mindre grupp misstänkta personer stod för en relativt stor mängd av samtliga brottsdeltaganden.

Det var nära två tredjedelar (63 %) av de misstänkta personerna 2015 som misstänktes för att ha deltagit i endast *ett* brott under året. Drygt en tredjedel misstänktes för att ha deltagit i *två eller fler brott*, och bland dem misstänktes 2 010 personer (2 %) för att ha deltagit i *fler än tio brott*. Denna fördelning är i stort sett oförändrad sedan året dessförinnan. Däremot har andelen som misstänks ha deltagit i två eller fler brott ökat från 32 till 37 procent sedan 2006.

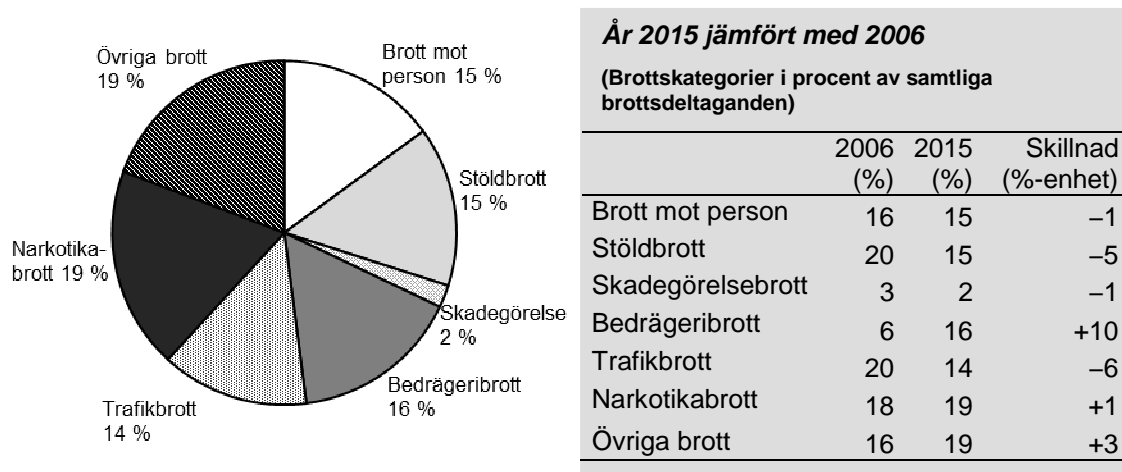

Figur 24. Misstänkta personer (106 000) efter antalet brott de misstänkts för, år 2015.

Antal brottsdeltaganden efter brottskategori

År 2015 stod narkotikabrotten för 19 procent av de misstänkta personernas samtliga brottsdeltaganden, och är därmed den enskilt största brottskategorin vad gäller brottsdeltagande. Det kan jämföras med att denna brottskategori stod för 6 procent av de anmälda brotten. Skillnaden beror bland annat på att narkotikabrott är ett spaningsbrott,

där man oftast direkt kan koppla en misstänkt person till det anmälda brottet. Förutom narkotikabrott, dominerar antalet brottsdeltaganden av brott mot person⁵, stöldbrott, bedrägeribrott och trafikbrott, som vardera utgör 14–16 procent av allt brottsdeltagande. Tillsammans med narkotikabrott står dessa kategorier för 79 procent av samtliga brottsdeltaganden 2015.

Figur 25. Brottskategorier i procent av samtliga brottsdeltaganden (345 000) för misstänkta personer 2015.

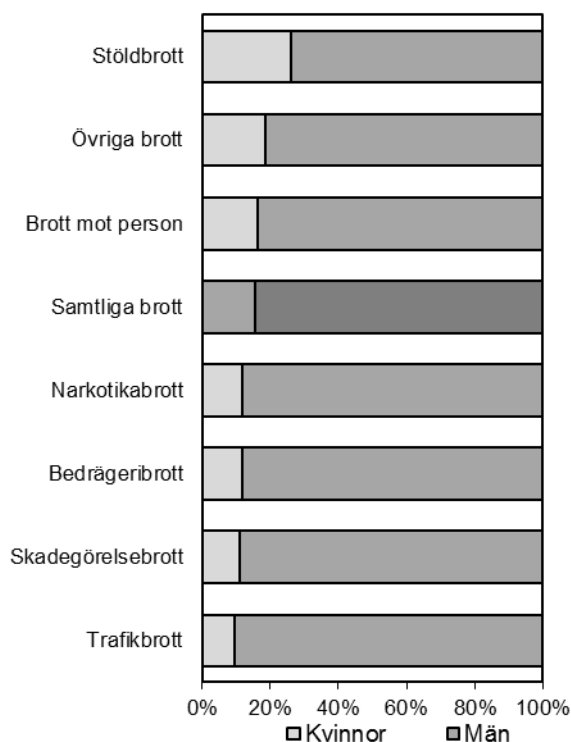
Jämfört med 2006 har andelen brottsdeltaganden per brottskategori delvis skiftat. För bedrägeribrotten har andelen brottsdeltaganden ökat med 10 procentenheter medan andelen för trafikbrott och stöldbrott har minskat med 6 respektive 5 procentenheter. Andelen brott mot person och skadegörelsebrott är 1 procentenhet lägre 2015 jämfört med 2006. Andelen narkotikabrott har ökat med 1 procentenhet, medan övriga brottskategorier har ökat med 3 procentenheter jämfört med 2006.

Fördelningen av antalet brottsdeltaganden på olika typer av brott skiljer sig något från fördelningen av antalet anmälda brott. Det beror bland annat på att möjligheten att upptäcka och gripa en misstänkt gärningsperson varierar mellan olika brottstyper.

Fördelningen av brottsdeltaganden efter kön

Misstänkta män står för majoriteten av samtliga brottsdeltaganden. För trafikbrott och skadegörelsebrott, där männens andel var som störst, stod misstänkta män för 90 respektive 89 procent av alla brottsdeltaganden. Det kan jämföras med stöldbrott, där männens andel var lägst med 74 procent av samtliga brottsdeltaganden.

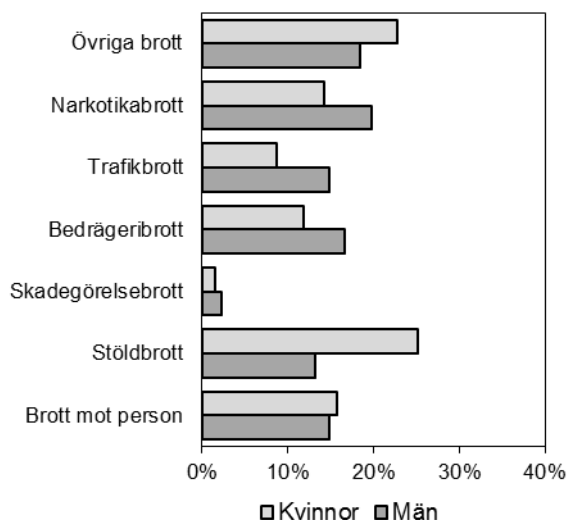
⁵ Brott mot person (3–7 kap. BrB) inkluderar bland annat mord, misshandel, olaga hot, ofredande, sexualbrott och grov kvinnofridskränkning.

Figur 26. Andel brottsdeltaganden efter kön per brottskategori 2015.

För att få en djupare förståelse av hur antalet brottsdeltaganden skiljer sig åt mellan kvinnor och män, kan man även se till vilka brottsdeltaganden som är vanligast inom respektive grupp. Nedan redovisas hur antalet brottsdeltaganden bland misstänkta män och bland misstänkta kvinnor fördelar sig på olika kategorier av brott.

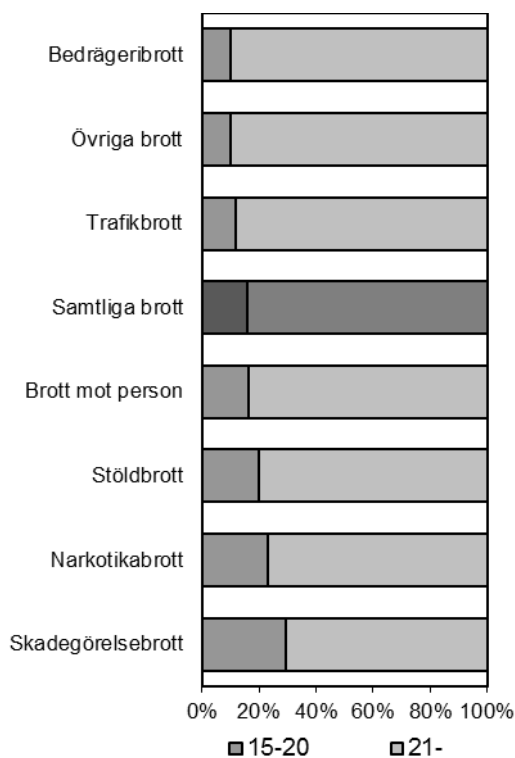
För misstänkta kvinnor utgjorde stöldbrott (25 %) den vanligaste brottskategorin, sett till antalet brottsdeltaganden under 2015, följt av brott mot person (16 %) samt narkotikabrott (14 %). Övriga ej kategoriserade brott utgjorde dock närmare en fjärdedel av brotten (23 %). Misstänkta kvinnors brottsdeltagande i bedrägeribrott är till antalet färre 2015 än 2014, vilket har medfört att bedrägeribrott 2015 utgör 4 procentenheter mindre av misstänkta kvinnors totala brottsdeltagande. För misstänkta män var den vanligaste brottskategorin, sett till antalet brottsdeltaganden, narkotikabrott (20 %) och därefter bedrägeribrott (17 %), brott mot person (15 %) och trafikbrott (15 %). För misstänkta män utgjorde de övriga ej kategoriserade brotten 18 procent. Brottsdeltagande i bedrägeribrott utgör jämfört med året dessförinnan 5 procentenheter mer av misstänkta mäns totala brottsdeltagande.

Figur 27. Andel brottsdeltaganden efter brottskategori för misstänkta kvinnor (av totalt 53 600) och män (av totalt 291 000) år 2015.⁶

Brottsdeltaganden fördelat efter brottskategori och ålder

Misstänkta i åldern 15–20 år respektive 21 år och äldre står för olika stora andelar av brottsdeltagandena, beroende på vilken brottskategori det rör sig om. Generellt sett står misstänkta personer i åldern 21 år eller äldre för en större andel av alla brottsdeltaganden, eftersom de till antalet är en betydligt större grupp än misstänkta under 21 år. De brottskategorier där ungdomars andel av samtliga brottsdeltaganden var störst under 2015 var skadegörelsebrott (30 %) och narkotikabrott (23 %). Den brottskategori där ungdomars andel av samtliga brottsdeltaganden var lägst var bedrägeribrott (10 %).

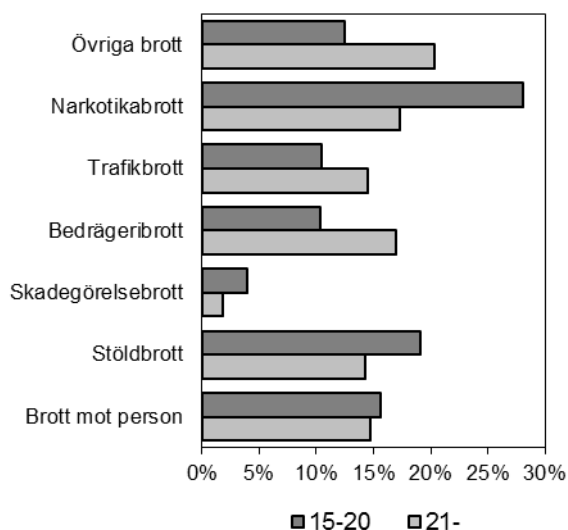

Figur 28. Andel brottsdeltaganden efter ålder per brottstyp 2015.

⁶ Exklusive personer för vilka könsredovisning saknas (472 brottsdeltaganden).

Brottsstrukturen för olika ålderskategorier

För att få en djupare förståelse av hur antalet brottsdeltaganden skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper, kan man även se till vilka brottsdeltaganden som är vanligast inom respektive åldersgrupp. Nedan redovisas hur andelen brottsdeltaganden bland misstänkta i åldrarna 15–20 år respektive 21 år och äldre fördelar sig på olika kategorier av brott.

Figur 29. Andel brottsdeltaganden 2015 efter brottskategori för misstänkta personer 15–20 år och personer 21 år och äldre.

Antalet brottsdeltaganden bland misstänkta ungdomar i åldern 15–20 år var 2015 störst inom brottskategorierna narkotikabrott (28 %), stöldbrott (19 %) och brott mot person (16 %). Antalet brottsdeltaganden för vuxna personer i åldern 21 år och äldre var, sett till de särredovisade brottskategorierna, högst inom brottskategorierna narkotikabrott (17 %), bedrägeribrott (17 %), trafikbrott (15 %), brott mot person (15 %) och stöldbrott (14 %). Den disparata kategorin övriga brott utgjorde en femtedel (20 %) av brottsdeltagandena för misstänkta personer 21 år och äldre.

Misstänkta personer och brottsdeltaganden efter region

Från den 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju polisregioner, i stället för som tidigare i 21 länsmyndigheter. Det innebär att statistiken över misstänkta personer och brottsdeltaganden från och med 2015 utgår från de nya polisregionerna. Dessa regioner sträcker sig över de gamla länsmyndigheterna enligt nedan.

Region Nord består av Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

Region Mitt består av Gävleborgs län, Uppsala län och Västmanlands län.

Region Stockholm består av Stockholms län och Gotlands län.

Region Öst består av Jönköpings län, Södermanlands län och Östergötlands län.

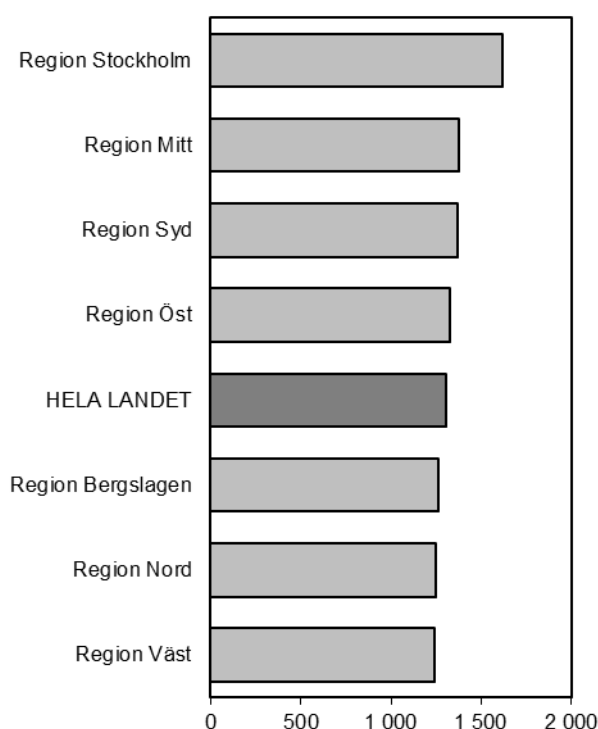
Region Väst består av Hallands län och Västra Götalands län.

Region Syd består av Kalmar län, Blekinge län, Kronobergs län och Skåne län.

Region Bergslagen består av Dalarnas län, Värmlands län och Örebro län.

För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll – regional fördelning*.

Störst antal misstänkta personer i förhållande till folkmängden under 2015 hade region Stockholm, med 1 620 misstänkta per 100 000 invånare i åldern 15 år eller äldre. Region Mitt, Syd och Öst hade mellan 1 330 och 1 380 misstänkta personer per 100 000 invånare, vilket är fler än genomsnittet misstänkta per 100 000 invånare i hela landet. Minst antal misstänkta personer per 100 000 invånare hade region Bergslagen, Nord och Väst. I dessa regioner låg antalet misstänkta per 100 000 invånare mellan 1 240 och 1 260 personer, vilket är under riksgenomsnittet (på 1 300 personer).

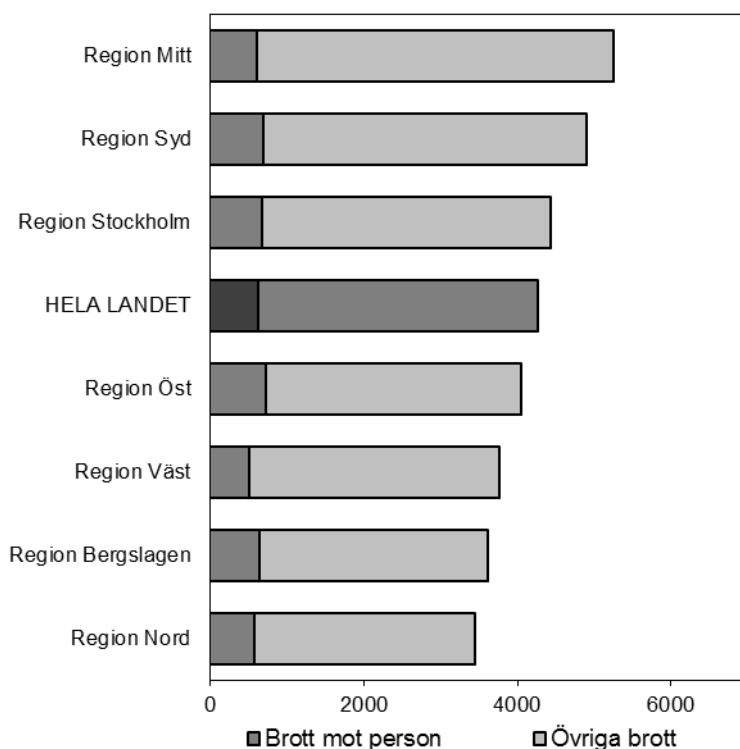

Figur 30. Antal misstänkta personer per 100 000 av medelfolkmängden i regionerna 2015.

Antalet misstänkta personer per 100 000 invånare i en region kan variera från ett år till ett annat, det kan särskilt gälla då man ser till enskilda brottstyper.

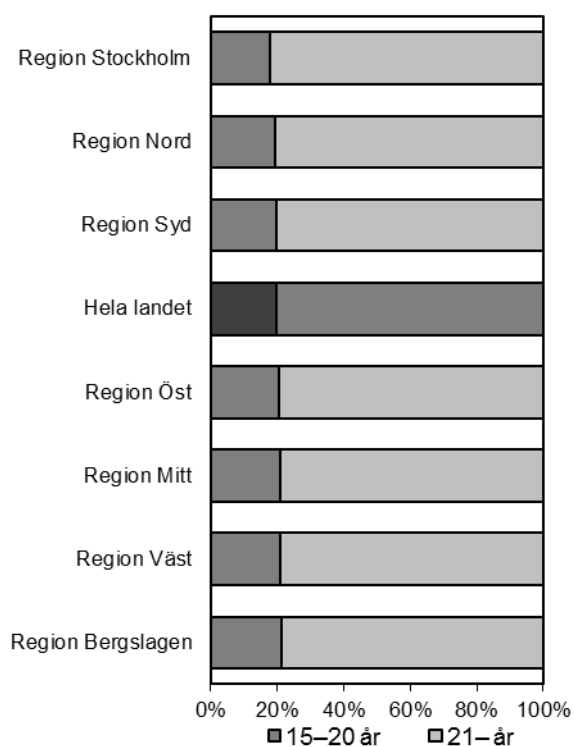
En redovisning av antalet brottsdeltaganden uppdelat på respektive polisregion ger en delvis annorlunda bild än en redovisning av antalet misstänkta personer. Störst antal brottsdeltaganden i förhållande till folkmängden hade region Mitt, Syd och Stockholm med 4 430 till 5 260 brottsdeltaganden per 100 000 invånare. Minst antal brottsdeltaganden per 100 000 invånare hade region Väst, Bergslagen och Nord. I dessa regioner var antalet brottsdeltaganden mellan 3 450 och 3 770 per 100 000 invånare.

Högst antal brottsdeltaganden avseende brott mot person hade region Öst, Syd och Stockholm med mellan 678 och 723 brottsdeltaganden per 100 000 invånare. Region Mitt, Nord och Väst hade de lägsta antalen brottsdeltaganden gällande brott mot person, med mellan 514 och 607 brottsdeltaganden per 100 000 invånare.

Figur 31. Antal brottsdeltaganden för misstänkta personer per 100 000 av medelfolkmängden i regionerna 2015.

Andelen misstänkta ungdomar i åldern 15 och 20 år är 2015 relativt jämn mellan regionerna. Region Bergslagen, Väst och Mitt hade den största andelen misstänkta ungdomar (21 %). Region Stockholm hade lägst andel misstänkta ungdomar (18 %), vilket är 2 procentenheter under genomsnittet för hela landet.

Figur 32. Andel misstänkta personer efter ålder och region 2015.

Statistikens innehåll och uppbyggnad

Personer misstänkta för brott

I statistiken över personer misstänkta för brott redovisas de personer som av polis, tull och åklagare bedömts vara minst skäligen misstänkta för brott, och där ett beslut om att avsluta utredningen har fattats under redovisningsåret som innebär att misstanken anses kvarstå efter avslutad utredning.

De personer som redovisas i statistiken över misstänkta personer är enkelt uttryckt starkt misstänkta för brott. Ungdomar som inte är straffmyndiga (under 15 år) redovisas dock inte i statistiken över misstänkta personer. Misstänkta redovisas endast en gång per brottstyp och år, även om de misstänks för flera brott av samma typ under året.

Med brottsdeltagande avses en misstänkt persons deltagande i ett visst brott. Om en person begår ett brott räknas det som ett brottsdeltagande. Om två personer tillsammans begår tre brott räknas det som sex brottsdeltaganden, det vill säga ett brottsdeltagande per person och tillfälle.

Statistiken över misstänkta personer bör användas då man studerar ålders- och könsfördelning för de personer som någon gång under året misstänkts för att ha begått ett brott av en viss brottstyp. Då man studerar hur stor andel av en viss brottstyp som begåtts av en viss åldersgrupp eller ett visst kön bör statistiken över brottsdeltaganden användas.

I statistiken över misstänkta personer redovisas de misstänkta personernas kön och ålder samt vilka och hur många brott de misstänks för. Den angivna åldern utgår från tidpunkten för det första brottet personen misstänkts för.

Statistiken över misstänkta personer ger en uppfattning om gärningspersonen. Statistiken ger dock endast en del av sanningen, eftersom långt ifrån alla personer som begår brott upptäcks och registreras av polisen.

Klassificering av brott

Brottsredovisningen omfattar samma brottstyper som de polisanmälda brotten. Klassificeringen utgår från brottskoder. För mer information om klassificering av brott, se avsnittet *Klassificering av brott* i sammanfattningen för anmälda brott, som finns tillgänglig på Brås webbplats www.bra.se.

Regional fördelning

Statistiken över misstänkta personer och brottsdeltaganden redovisas för hela landet och per polisregion. Regionsfördelad statistik över misstänkta personer redovisas efter den region där beslut om den misstänkta personen fattats.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en samlad polismyndighet, indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I figur 33 och tabell 5 nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningmängden i regionerna.

Figur 33. Länsindelning i de nya polisregionerna.

Polisregion	Län som ingår i de nya polisregionerna	Befolkningsmängd 2015
Nord	<ul style="list-style-type: none"> • Jämtland • Norrbotten • Västerbotten • Västernorrland 	884 000
Mitt	<ul style="list-style-type: none"> • Gävleborg • Uppsala • Västmanland 	900 000
Stockholm	<ul style="list-style-type: none"> • Stockholm • Gotland 	2 290 000
Öst	<ul style="list-style-type: none"> • Jönköping • Södermanland • Östergötland 	1 080 000
Väst	<ul style="list-style-type: none"> • Halland • Västra Götaland 	1 960 000
Syd	<ul style="list-style-type: none"> • Kalmar • Blekinge • Kronoberg • Skåne 	1 890 000
Bergslagen	<ul style="list-style-type: none"> • Dalarna • Värmland • Örebro 	848 000

Tabell 5. De nya polisregionerna, tillhörande län och befolkningsmängd.

Insamling och bearbetning

Statistiken över misstänkta personer baseras på uppgifter från polis, åklagare och tull. Även uppgifter från Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket ligger till grund för statistiken. Uppgifter från Polismyndighetens ärendehanteringssystem RAR, levereras till Brå. Åklagarnas uppgifter registreras i deras ärendehanteringssystem, Cåbra, för direkt leverans till Brå, och detsamma gäller uppgifter från Ekobrottsmyndigheten. Information från Tullverket levereras separat till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Brå publicerar statistik över misstänkta personer årsvis.

Jämförelser över tid

Vid tolkning av utvecklingen måste hänsyn tas till att antalet gärningspersoner som upptäcks av polisen och andra brottsutredande myndigheter kan förändras över tid. Upptäcktsrisken varierar, beroende på brottstypen och på de brottsutredande myndigheternas prioriteringar, och kan även skilja sig åt mellan olika grupper av gärningspersoner. Svårigheten med att tolka utvecklingen av statistiken är att upptäcktsrisken kan ha förändrats olika mycket för olika grupper under perioden.

Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av misstänkta personer över tid. Det finns även andra faktorer som påverkar jämförbarheten och tolkningen av statistiken. För ytterligare beskrivningar av olika händelser som påverkat statistiken över tid, se sammanfattningen för *Anmälda brott 2015* och stycket *Jämförelser över tid*.

Förändringar i statistiken när enskilda ärenden omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott, uppklarade brott och misstänkta personer mellan olika år. I synnerhet när det gäller brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet kring huruvida en förändring är generell. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats de senaste åren, i kronologiskt fallande ordning.

- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande dataintrång.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande överlåtelse.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande förskingring.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende med många brott i region Syd gällande kontaktförbud.
- År 2014 anmäldes och handlades ett ärende med många våldtäktsbrott i Skåne län.

- År 2014 anmäldes och handlades ett ärende med många *sexualbrott* (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuell ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande *övrigt bedrägeri* i Uppsala län.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande *kränkande fotografering* i Uppsala län.
- År 2013 anmäldes ett ärende med många ofredandebrott i Jönköpings län.
- År 2012 anmäldes ett par ärenden med många langningsbrott (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker) i Kronobergs län.
- År 2011 anmäldes ett stort ärende med många dopningsbrott i Skåne. De flesta brotten klarades upp samma år, med så kallade personupplärande beslut.

Tekniska och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 1999, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över misstänkta personer. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i fallande ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas fristående, oberoende av varandra. Den som är intresserad av ett specifikt år kan gå direkt till det relevanta stycket.

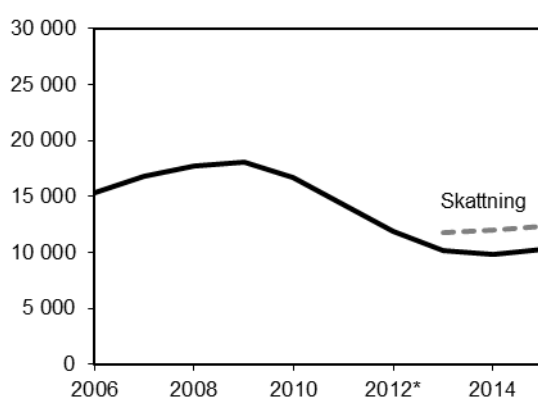
- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som är indelad i sju polisregioner. Regionerna ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna. Från och med 2015 redovisas statistiken uppdelad på de sju regionerna istället för på län.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust och systemet stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott och brottsmisstankar registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Den första januari 2013 fick polisen befogenhet att besluta om förundersökningsbegränsning, inom ramen för sitt förundersökningsledarskap. Detta har tidigare enbart varit förbehållet åklagarna. Det främsta syftet med förundersökningsbegränsning är att skapa utrymme för att tillgängliga utredningsresurser ska kunna användas på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt. En förväntad effekt av förändringarna är att fler brott avslutas med förundersökningsbegränsning istället för med lagföringsbeslut. Urvalet i statistiken över misstänkta personer och brottsdeltaganden styrs av vilka typer av beslut som fattas på de underliggande brottsmisstankarna. Eftersom endast vissa beslut om

förundersökningsbegränsning innebär att en person eller ett brottsdeltagande ska räknas in i statistiken, kan en ökad användning av förundersökningsbegränsning leda till minskningar i de båda statistikprodukterna. En viss försiktighet bör därmed iakttas vid tolkning av statistiken.

- Under slutet av 2012 (RAR) och våren 2013 (Pust), infördes en ny beslutstruktur i polisens ärendehanteringssystem. Den nya beslutsstrukturen erbjuder möjligheten att ange en mer detaljerad information om skäl och motivering för utrednings- och lagföringsbeslut. Beslutsstrukturen är densamma som den som Åklagarmyndigheten använder sedan 2007. Denna förändring har haft en viss inverkan på statistiken över misstänkta personer, framförallt i de fall där besluten tas av polisen. Försiktighet bör därför iakttas vid jämförelser av nivåerna före och efter införandet av den nya beslutstrukturen.
- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust), som ersatte polisens tidigare ärendehanteringssystem Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vid driftsättningen brister, vilket inneburit att det använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med polisen och Åklagarmyndigheten för att avhjälpa dessa brister. Det större systemskifte som införandet av Pust utgör kan ge effekter som inledningsvis är svåra att överblicka. Det kan bland annat handla om tekniska faktorer, inlärning hos användarna och förändrade arbetssätt. Brå kommer löpande att bevaka de eventuella effekter som systemskiftet bedöms kunna ha på statistiken. Totalt sett bedöms det i nuläget endast röra sig om mindre effekter. En generell rekommendation är dock att iakttä en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanteras i Siebel-Pust, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott, som t.ex. rattfylleribrott och olovlig körning. Övriga brottstyper hanteras fortfarande i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se nedan).
- För att säkerställa att samtlig relevant information om redovisningsperioden inkommit, görs uttaget av den slutliga statistiken normalt två månader efter årsskiftet. För den slutliga statistiken för 2012 har dock denna period kortats till en månad. Orsaken är att polisen under februari införde anpassningar av sina ärendehanteringssystem (RAR och Pust) mot bakgrund av den utveckling som sker inom RIF (se även nedan), och det har inte varit möjligt att utföra de tester som är nödvändiga för att säkerställa kvaliteten på informationsöverföringarna före publiceringen av den slutliga statistiken för 2012. Denna kortare uppföljningsperiods inverkan på den slutliga statistiken beräknas vara ytterst marginell. Om en längre uppföljningsperiod hade kunnat tillämpas, skulle mindre än 0,001 procent misstänkta personer ha tillkommit.
- Under 2012 har både Åklagarmyndigheten och polisen genomfört anpassningar av sina ärendehanteringssystem, för att uppfylla de krav som ställs inom det myndighetsgemensamma projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Åklagarmyndigheten driftsatte sitt anpassade system i december, medan polisen successivt införde förändringarna hos de 21 polismyndigheterna under perioden september till december. Förändringarna innebär bland annat förbättrade möjligheter att spåra enskilda brott och brottsmisstankar samt en smidigare hantering av dessa hos Åklagarmyndigheten och polisen. En annan förändring är

att grundinformation som anges vid registreringen av brott och misstänkta personer har standardiserats.

- Polisen fick i mars 2012 genom en ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser gällande unga lagöverträdare (LUL) en utökad behörighet att leda förundersökning gällande unga lagöverträdare. Förändringen i LUL har lett till att beslut gällande misstänkta personer i åldern 15 och 17 år i större utsträckning tas av Polismyndigheten istället för av Åklagarmyndigheten. Möjligheten att redovisa statistik avseende misstänkta personer handlagda av polisen, i samma utsträckning som misstänkta personer handlagda av åklagare, är dock begränsad. Begränsningen består i att polisens beslutsstruktur för nedläggning av misstankar inte var tillräckligt detaljerad för att kunna avgöra om misstanken skulle ingå i statistiken eller ej. Förändringen i LUL har medfört att Brå från och med 2012 har redovisat färre misstänkta personer mellan 15 och 17 år, och även färre av deras brottsdeltaganden, än vad som annars skulle vara fallet. Det har påverkat utvecklingen för den här åldersgruppen och inneburit att antalet har gått ner mer än vad det skulle ha gjort om uppgifterna om polisens handläggning i det här fallet hade kunnat redovisas. För att få en uppfattning av hur redovisningen borde varit om polisens beslut tagits med i statistiken, har Brå gjort en skattning av antalet misstänkta personer, se figur 34. Skattningen är dock behäftad med osäkerhet och ska ses som en grov indikation av hur stort antalet sannolikt borde vara. Det skattade antalet misstänkta är 20 procent högre 2015 jämfört med det redovisade antalet. Enligt skattningen skulle andelen misstänkta ungdomar utgöra 12 procent av samtliga misstänkta, istället för 10 procent. Utvecklingen 2006 till 2015 är med skattningen –20 procent, medan med den för det redovisade antalet är –33 procent. Utvecklingen av antalet misstänkta ungdomar från 2011, året innan förändringen i LUL infördes, är –28 procent. Med skattningen skulle den istället vara –14 procent.

Figur 34. Antal misstänkta personer mellan 15 och 17 år 2006–2015 och en skattning av antalet utan förändringen i LUL 2013–2015.

* Underlag för skattning saknas 2012.

- År 2010 gjordes vissa anpassningar i Brås statistikdatabas, i syfte att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av brott. Anpassningen, som gäller anmälda brott från och med 2007 som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten, kunde göras som en följd av implementeringen av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem Cåbra. I systemet har man infört en ny unik brottsidentitet (BID), som ger bättre möjligheter att identifiera

och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser visar att anpassningarna för att förbättra antalsräkningen av brott har genererat något fler brott. Inverkan på statistiken över brottsmisstänkta är marginell.

- År 2009 gjordes en ändring i Brås statistiksystem. En regel som tidigare tagits fram mot bakgrund av förhållanden som inte längre var aktuella togs då bort. Regeln begränsade inläsningen av beslut om registrerade misstankar. Efter ändringen medges numera inläsning av samtliga beslut om registrerade misstankar. Borttagandet av regeln påverkade inte statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer under 2009 mer än marginellt, eftersom den endast påverkade beslut om misstankar som levereras till Brå via polisen, och de flesta misstankar levereras från Åklagarmyndighetens system.
- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte åklagarnas tidigare ärendehanteringssystem (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Under 2007 låg uppgifter från både det gamla och det nya systemet till grund för statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer, men även till viss del för statistiken över anmälda brott (de flesta anmälda brott kommer från polisen). Två förbättringar i statistiken för 2007 har kunnat genomföras, eftersom systemomläggningen har inneburit att åklagarna numera även hanterar brott där det inte finns en misstänkt person. Förbättringarna gäller dels anmälda brott (se sammanfattningen för *Anmälda brott 2012*), dels misstänkta personer (se nedan). Denna systemomläggning kan ha påverkat statistiken över anmälda och uppklarade brott och misstänkta personer under 2007 och därmed jämförbarheten med tidigare år. Analyser av statistiken tyder dock på att systemomläggningen generellt sett endast påverkat statistiken i marginell omfattning, förutom för vissa typer av anmälda brott där förbättringar gjorts.
- Förändringar i statistiken över misstänkta personer till följd av systemomläggningen 2007 innebär att brottsredovisningen har förbättrats i de fall där flera personer är misstänkta för delaktighet i en och samma brottsliga händelse. (Exempel: En död kvinna anträffas och omständigheterna tyder på att hon uppsåtligen dödats av två män. Efter utredning visar det sig att den ene uppsåtligen dödat kvinnan, och han åtalas därför för mord. Den andres deltagande visar sig vara inskränkt till medhjälp till grov misshandel, vilket han åtalas för. Från och med 2007 redovisas var och en av dessa misstänkta personer efter rubriceringen på respektive misstanke, det vill säga mord respektive medhjälp till grov misshandel. Tidigare skulle de båda ha registrerats som misstänkta för rubriceringen på själva brottet, det vill säga mord.) Förändringen innebär en mer korrekt redovisning av det brott personerna misstänks för, men har inte haft några större effekter på statistiken. Effekten kan dock vara större för brottskategorier som till antalet är få och där det ofta är flera personer som är misstänkta för en och samma brottsliga händelse.
- Fram till slutet av 1999 registrerades beslut om personer som varit skäligen misstänkta för brott på ett personblad av både polis och åklagare. I samband med systemomläggningen i slutet av 1999 ersattes personbladet av registren inom rättsväsendet. I och med omläggningar i datasystemen från och med år 2000 får

Brå uppgifter om fler misstänkta personer som saknar fullständigt personnummer. Detta försvårar både antalsräkningen och bestämmandet av kön och/eller ålder på de misstänkta. Antalet misstänkta personer kan ha påverkats av detta från och med 2000. Mer information finns i publikationerna *Kriminalstatistik 1999* och *Kriminalstatistik 2000*. År 2011 fanns det totalt 470 misstänkta personer med okänd ålder och 296 personer med okänt kön. Detta redovisas också i tabellerna.

Mars 2016

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, utredningsverksamhet, debatt och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 400 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå. Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser, samt i publikationen *Kriminalstatistik*.

Statistik över personer lagförda för brott och över kriminalvårdens klienter har förts sedan 1830-talet. Statistik över anmälda och uppklarade brott har förts sedan 1950. Statistik över personer misstänkta för brott har förts sedan 1975. Statistik över återfall i brott har förts sedan 1970-talet. Sedan 1995 är det Brå som ansvarar för och publicerar den officiella kriminalstatistiken. Dessförinnan hade Statistiska centralbyrån det ansvaret.